

МИНИСТЕРСТВО НА КУЛТУРАТА

ЗАПОВЕД

№ *РД09-119-15*.....10-09-2018

На основание чл. 62, ал. 1 от Закона за културното наследство (ЗКН), предложение на директора на НИНКН с наш вх. № 33-00-462/21.06.2018 г. и становище на Специализирания експертен съвет по чл. 64, ал. 2 от ЗКН, отразено в т. 11 на Протокол № 75 от заседание проведено на 05.07.2018 г., назначен със Заповед № РД09-32/21.01.2015 г., изменена със Заповед № РД09-173/24.03.2015 г., Заповед № РД09-388/20.06.2016 г., Заповед № РД09-142/14.03.2017 г., Заповед № РД09-531/27.07.2017 г., Заповед № РД09-758/28.09.2017 г., Заповед № РД09-896/09.11.2017 г., Заповед № РД09-1039/01.12.2017 г. и Заповед № РД09-119/15.02.2018 г. на министъра на културата,

НАРЕЖДАМ:

1. Прекратявам временните режими за опазване на декларирана с писмо № 2637/07.06.1988 г. на НИПК, с предварителна класификация на архитектурно-строителна недвижима културна ценност от Новото време и с предварителна категория „за сведение“: „Комплекс от три промишлено-търговски сгради, б. Зеленчукова борса“ с идентификатори 68134.513.472.1, 68134.513.472.2, 68134.513.473.2, 68134.513.473.4, гр. София, Община София, Област Софийска.

2. Мотиви за издаване на заповедта: При построяването си, обектът е бил с единна визия и функция, но през годините всяка сграда от комплекса добива отделни различни функции и преустройства. Вследствие на многократната смяна на собствениците и функциите, и свързаните с това ремонтни дейности и преустройства са изменени външният и вътрешният им облик до неузнаваемост, спрямо оригиналните им функции и архитектурни решения. Първата съществена промяна е от периода на 60-те години на ХХ-ти век, когато със затварянето на проходите и покриването им с бетонни ребра и армирани стъклени панели, се изменя цялостния обем на сградите, преобразувайки стопанския им облик в индустриален. Декларираният през 1988 г. обект е комплекс от сгради с нова функция – цех за производство на безалкохолни напитки, в които единственият елемент, съхранен до известна степен от оригиналния обем е железобетонната конструкция на двата странични кораба на всяка сграда. Настъпилите впоследствие многократни промени

във всяка една от сградите са довели до компрометиране на цялостния архитектурен образ на комплекса. Обектът е с ниски художествени и архитектурни качества, а повечето намеси са необратими. В исторически план, борсата е била изградена във вече съществуваща среда и не е оказала влияние на нейното развитие. Няма данни да е свързана с важни исторически личности или събития, не се наблюдава частен и обществен интерес за нейното запазване и поддържане.

При декларирането на обекта през 1988 г. е отчетено, че сградите имат ниски индивидуални архитектурни и художествени качества. Като единствено положително качество са посочени фасадите към бул. „Христо Ботев“, където „използуването на базиликално осветление създава интересна челна фасада, характерна за складовите и промишлени сгради след двайсетте години“ и „Цялата група внася разнообразие в силуетното решение на западния фронт“, „Подкрепя исторически създадената традиционна структура в тази градска част, без да има индивидуални художествени качества на архитектурен паметник“. Макар че сградите присъстват в уличния силует, те са изменени от по-късно добавените капандури, а самите фасади са напълно изтърбушени за поставянето на прозорци и витрини, и хармонията между обекта и околното застрояване е загубена.

3. Заповедта да се впише в Националния регистър на недвижимите културни ценности към Националния институт за недвижимо културно наследство.

4. Пълният текстови и графичен материал за обекта по т. 1, приложение към настоящата заповед, се съхраняват в Националния документален архив на Националния институт за недвижимо културно наследство. Достъпът до него се осъществява чрез регистъра по чл. 68 от ЗКН към Националния институт за недвижимо културно наследство.

Заповедта може да бъде обжалвана по реда на Административнопроцесуалния кодекс пред Върховния административен съд.

АМЕЛИЯ ГЕШЕВА
Заместник-министър на културата

